

ANGYAL A KARDDAL

Írta: Thurzó Gábor

Egy kicsit ágaskodnia kellett, hogy a kép mellett elolvashassa a táblácskát: *Ismeretlen német mester (XV. sz.) „Engel mit dem Schwert.”* Angyal állt a képen, pufók, nyírt szárnyakkal, tüzes-kék tekintettel elmosódó barackvirágszín arcában, kezében lánghoz hasonlító kard; mellette a paradicsomi almafa, egyetlen almával. A másik almát Éva tartotta a kezében, riadt kék szemében furcsa, esetlen szomorúság; kén-sárga haja szinte talpáig leért, s az almát szemérmes apró melléhez szorította.

A lány is felágaskodott:

— Mi az? En-gel mit dem Schwert? Ez németül van, úgy-e?

— Annyit jelent, hogy angyal a karddal.

— Aha, — felelte a napszemüveges lány és óvatosan a férfira nézett.

A kisvárosi múzeumban álltak egymás mellett, fehér boltívek alatt. Tíz perce sem ismerték egymást. Futász Jóska, aki bemutatta neki a lányt, az előbb szaladt el; ha kinéznek a kardos angyal képe mellett az öblös vasrácsú ablakon, még láthatják, ahogy fűgén, mint egy majom, siet felfelé a sárga kanonoksoron, a dombra kapaszkodó utcán. Egy kicsit ingerült volt: hülyeség ettől a Futásztól, hogy megismerteti a lányt, aztán se szó, se beszéd, ithagyja őket kettesben. Óvatosan végignézte. Nyurga lány volt, egy hajszálnyival talán nála is magasabb, hosszú lábú, szögletes arcformájú, poroszosan fiúsrá nyírt hajú barna lány, fehér vászonruhában, ezüst gombokkal. A szemét nem látta, a pillangóalakú napszemüveg eltakarta. Az volt az érzése, kicsi, közel-álló szeme lehet. A lány zavartan, szinte szomorú megadással mosolygott: a fogára talán azt mondhatta volna, hogy kedves.

— Maga itt akar maradni a múzeumban? — kérdezte aztán a lány és elindult tétován a teremben.

Egyedül voltak a múzeumban. A mészfehér falon csillogtatta a képeket a délutáni napfény, amely sárgán, sűrűn, olvadtan ömlött be a szemközti szűk barokk utcák sárga falairól. Nagyon ügyetlenül érezte magát, megbánta már, hogy Futász Jóska a Magasépítéstől — ahová ellenőrzésre jött ki két hétre — annyit nyaggatta, hogy „hozza össze valakivel”, amíg a városban van. Ez most az utolsó nap, Futász ma mutatta be a lánynak. Azt se tudja róla, kicsoda, a keresztnevét sem ismeri. Kullogott utána a boltíves folyosókon, a múzeum porszagában, sárga napfényében. A mészkő-oszlopos e'őcsarnok lépcsőin álltak már, két óriási, infulás gipsz püspök-szobor mellett, amikor a lány visszafordult, kamaszosan beletúrt a hajába és levette napszemüvegét.

— Ez furcsa, — mondta, — itt vagyok magával. És biztosan még a nevemet se tudja.

Most már a kapun csapott be a napfény a hűvös, visszhangos csarnokba. Most látta először igazán a lány arcát. Eltalálta, hogy apró

szeme van, olyan, mintha kancsítana. És a napszemüveg elfedte eddig feszes, mongolos arccsontjait is.

— Igaza van, nem tudom a nevét, — és elindultak lefelé egy me-redek kopasz utcán.

— Nekem nagyon furcsa a nevem. Inkább megmondom, mert úgysem találja ki. — És ránézett, nevetősen összehúzott tekintettel: — Kara Eszter. — És magyarázón lóbálta a napszemüvegét: — Ez törökül van. Azt jelenti: „fekete“.

— Maga török?

— Ebben a városban sok a török. Látta a mecsetet, meg a mina-rétot?

— Láttam, — és felnevetett, ahogy belékarolt: — Én is tudok egy török szót, most olvastam valahol. „Kücsük.“ Tudja mit jelent?

— Nem. Biztosan azt, hogy köcsög.

— Dehogy, — és a zavara egy pillanatra elszállt: — Kicsi. Ezt jelenti.

Egy hatszögű kis téren voltak, ahol kút állt. Lapos tányér-alakú márvány kút, fölötte csupasz kisgyerek, kezében két vívódó rákkal. Valamelyik ház alacsony kerítésén hárslobbok áradtak föléje.

— Nem különös? Török vagyok, és most tanultam meg a második török szót. — Kicsit nyujtottan, puhán beszélt: — Kücsük. — Nevetett: — Én nem szeretem azt, hogy Eszter. Hívjon Kücsüknek. — A kútba csorgott vékonyan a víz. Kücsük föléje hajolt, az el-elfutó tükrön ke-reste az arcát. Aztán felnézett, szűken, azzal a különös kancsító pillan-tással: — Bár csöppet se vagyok kicsi. Tudja, mit mondott rám az anyám gyerekkoromban?

— Mit?

— Hogy lakli vagyok. Igaz ez?

— Dehogy igaz. — Újra a lányba karo!t, mentek lefelé egy kacska-ringós, keskeny síkatoron. Fölöttük kéken-aranyosan izzott az ég, de itt minden árnyék volt, schönbrunni-sárga épületek közt vitt az út. Az egyik, fehér oszlopos ház a könyvtár volt, timpanonján fancsali barokk Minerva, a másik a papnövelde, rokokó-rózsás hatalmas vaskapuvall. Hallgattak. Az utca vakmerően lejtett, előtűntek alattuk a négyszögű hajdani mecset terméskőfalai, számárhátú ablakaikkal. A mecset körüli fák közül kivillant a penész-zöldre futtatott kupola. — Maga nagyon kedves, Kücsük, — mondta aztán.

A lány elnevette magát:

— Honnan tudja? Hiszen még nem is ismer!

— Gondolom.

— Mindig ilyesmiket gondol?

— Mindig!

— Aha, — mondta Kücsük és megállt. Feltette a pi'langó-alakú sötét napszemüveget, s mögüle nézte a férfit. Egy kicsit alacsonyabb volt nála, fekete, sötétre sült, szemüveges férfi. Látta rajta, hogy öszül. A férfi zavartan állt, nem tudta, mit keresnek rajta az elrejtett szemek. — Mondja, — kérdezte a lány lomhán, kutatva: — mért akart engem megismerni?

Erre nehéz és udvariatlan lett volna felelnie. Mit mondjon? Az igazat? Tíz napja csavarog egyedül a városban, hegynek föl, hegynek le. Akiket megismert a Magasépítésnél, rokonszenvesek, de egyikkel se megy semmire. Valami melegséget keresett, egy lányt, akivel lehet valami fantázia is, valami futó kaland és ostobaság, aki úgy kerül elébe, mint valamelyik üres, néma utca kerítéséről lehuppanó macska, és aki elkíséri, rá-rábámeszkodva. Akkor mondta Futász Jósának — a Műegyetemen együtt jártak, — hogy „hozza össze valakivel”. És Futász Jóska bemutatta ezt a Kücsüköt, aki szívesen mászkál idegenekkel, nem is fukar, ha „olyasmiről” van szó. Könnyű kis ügy — magyarázta Futász, — de végeredményben becsületes lány, tisztviselő az egyetemen. És most itt van Kücsük, a könnyű, futó kis ügy, és nem tudja, mit csináljon vele. Lent voltak már a szálloda előtt, ahol megszállt.

Kücsük tréfásan meghúzta a kabátját:

— Kérdeztem valamit. Mért nem felel?

— Mit kérdezett?

— Ilyen rövid az esze? Azt, hogy mért akart engem megismerni?

Egy autóbusz állt meg a szálloda előtt, emberek áramlottak elő belőle, egy pillanatra elváltak az ajtókat. Megkönnyebbült, ez a zürzavaros akadály szétkergette a feleletet. A lány messzibb állt tőle, ezüstgombos fehér ruhájában, napszemüvegében. Valóban „lakli” volt egy kicsit.

— Én itt lakom, — mondta Kücsüknek, amikor az autóbusz utasai eltűntek a forgóajtó mögött. — Nem akar feljönni?

— Azt is lehet, — felelte Kücsük engedelmesen.

A portásfülkében röptében kapta el az ajtókulcsát, a sűrke plüssszőnyegen előre eredt, vissza se nézve, hátha a lány nem jön utána. De Kücsük jött a nyomában, balkezeben lóbálva a napszemüvegét. Mint a macska — gondolta. A második emeleten lakott, a puha szőnyegen nem hallatszottak a lépteik. Újra visszanezett, hátha meggondolta magát Kücsük, de a lány már ott állt mellette, ahogy ajtót nyitott és lassan előrement a szobába. A spaletták csukva voltak, két keskeny résen vágott csak be a nap.

— Hová akar leülni? — kérdezte, kezében tartva még a kilincset.

— Mindegy. Akár erre a karosszékre, — és kicsit fulladtan-zavar-tan felnevetett: — akár ide a díványra. Nem igaz?

És leült a dívány sarkára, várakozón nézve a férfira. Mosolygott, a félhomályban eltűnt apró szeme. Mind a ketten hallgattak, aztán Kücsük egy hirtelen mozdulattal feltette a napszemüveget. Erre ő is leült melléje.

— Mért teszi fel a szemüveget?

— Csak. — És szinte mentegetőzve-védekezve még hozzátette: — És különben is gyenge a szemem. Multkor beleröpült valamilyen bogár. Úgy kellett kioperálni. Azóta még gyengébb.

— Rövidlátó?

— Dehogy. Csak azt mondtam, gyenge a szemem. — Megint hallgattak egy kicsit. — Különben maga is szemüveges, de magának jól áll. Nekem borzasztóan. Képzelve, akkorára kicsinyitené az üveg a szemem.

met, mint egy borsó. — És nevetett: — Hiszen úgylis csak akkora, mint egy babszem.

Nézte a szobát, a síma cseresznyefa bútorokat, az ágyat, fölötte három fényképen város-részleteket: a mecsetet, a város feletti üvegfalas szállodát, a négytornyú székesegyházat. Mit csináljon most? — gondolta. Eddig csak zavar volt benne, legfeljebb egy kicsit más, mint még a múzeumban, az „Angyal a karddal” előtt, most valami furcsa, megmagyarázhatatlan kelletlenség is vegyült ebbe a zavarba. Itt a „könnyű kaland” egy mutatójnyira tőle, semmi sem lenne egyszerűbb, mint megcsókolni, és mégsem tudja. Gyámoltalan lett vagy szégyelli magát? Azt se tudta, mit beszéljen.

— Mindig így hallgat? — nevette el magát Kücsük.

— Csak ritkán.

— Akkor most miért? — Nem felelt, nézte Kücsük ruháján a megmegvillanó ezüstmombokat. — Maga micsoda? Úgy értem a foglalkozása?

— Mérnök vagyok.

— Az érdekes lehet. Én már sokmindenkit ismertem, mérnököt még soha.

— A „sokmindenkit” is így ismerte meg, mint engem?

Kücsük lekapta a sötét szemüveget és egészen a férfi arcába nézett:

— Volt akit igen, volt akit nem.

— Engem mért ismert meg?

— Jaj, de nehezeket kérdez. Maga pesti, Futász Jóska azt mondta, rendes ember, én meg ma délután ráérek. Mért ne ismertem volna meg? — Hallgatott, félrehajtott, tünődő fejjel. — Most biztosan azt gondolja, mért jöttem fel mingyárt a szállodába? Nem? — Erre sem szólt semmit. Kücsük vállatvont: — Csak. Hát feljöttem.

És hátradólt a díványon, tarkóján összekulcsolt kezekkel. Szeme egyszerre várakozón, szomjasan kitágult. Föléje hajolt, így néztek most farkasszemet egyideig. Aztán Kücsük a jobbkezével felnyúlt, megsimogatta és lefelé húzta a nyakát. Erre hirtelen felállt, odament az ablakhoz, széttárta a spalettákat. Zölden áradt be, a lombokon át, a napfény. Így állt egy ideig, s nem tudta, mi fogta el: olyasvalami talán, mint a harag vagy mint a féltékenység. Amikor visszafordult, Kücsük még mindig a díványon feküdt, földre lógatva karjait. Megállt előtte, figyelte. Újra rajta volt a napszemüveg.

— Hány éves? — kérdezte hirtelen, rekedten. Boldog volt, hogy ennyit ki tudott mondani.

— Huszonkettő leszek októberben. Becsületszavamra. És maga?

— Harminchét.

— Mérnök és harminchét éves, és öszülni kezd, és szemüvege van. — Indokolatlanul felnevetett, először zavartan vakkanva, aztán teliszájjal. — És milyen furcsa! — Szinte fuldoklott a váratlan nevetéstől, úgy-hogy fel kellett ülnie. Elkomolyodott: — Azt hiszi, nekem az új lenne? — Micsoda?

Kücsük csak nézett, nézett. Egy kicsit eltorzult törökös arca, magas és mégis szűk homloka, ahonnan olyan poroszosan röviden szaladt hátra a barna haja. A szája elnyílt, mintha egyszerre elfáradt volna.

Megint némán farkasszemet néztek egymással. Aztán leült Kücsük mellé, szorosán, átölelte a vállát, maga felé fordította az arcát. Valami szomorúság, keserűség volt a lány szája körül, olyan volt, mintha a szél fújta volna ki. Behúnnya a szemét, nem állta a kutató tekintetét.

— Én úgy szégyeltem most magam, — mondta később lassan. — Velem olyan ronda volt eddig mindenki, kihasználta és csak arra voltam jó, hogy... És ami egészen furcsa, én még majdnem kinevettem magát, hogy milyen gyáva. — Az a szomorúság, ami mindig ott ólálkodott a száján, nagyon keserű lett: — De úgy-e, nem azért bánt ilyen szépen velem, mert gyáva? Mondja azt, olyan jó lenne hallani.

— Nem vagyok gyáva.

— Hálistennek, hálistennek, — suttopta.

— Maga nagyon kedves lány, Kücsük.

— Ne mondjon ilyet, jó? Én tudom, milyen vagyok. Eddig soha nem jutott még az eszembe, de az előbb, amikor nem csókolt meg, eszembe jutott. És azóta szégyeltem magamat.

Felkelt, újra feltette a napszemüveget. Ott állt a tejüveg-gömbű, sivár lámpa alatt.

— És most menjünk. Én sose tudok ottmaradni, ahol szégyeltem magam.

Mentek lefelé a folyosókon, most ő haladt a lány után. Nézte fehérruhás, hosszú lábú alakját, fiúsrá nyírt barna tarkóját, ami olyan ismeretlenné tette egyszerre. Kücsük sietett, kezével néha a falhoz érve. Egy lány, akit „szállítanak“. Az jutott az eszébe, mire gondolhat most, ahogy kicsit vállai közé húzott szomorú nyakkal megy lefelé. És azt se tudta, miért hátrált meg a csók előtt, mi volt az, ami a várakozó szájra, szomjas és elködösödő tekintetre elfogta. Sajnálta? Mért sajnálja azt, aki így, szinte pimaszul felajánlkozik, neki, az idegennek? Mi van az ilyen-n sajnálni való? Egyszerre meg kellett állnia, mert valószínűlten és valahogyan mégis igaz volt, ami eszébe jutott: lehet, hogy ez az olcsó kis Kücsük nem olyan közömbös a számára, mint gondolta volna?

A szálloda előtt már alábbhagyott a nap, a hegyet sütötte. Üveges, áttetsző lett a kezdődő alkonyat. A hegyről, a kacskaringós csupasz utcákról, meredek síkatorokról, vékony szél fújt lefelé. Kücsük tanács-talanul állt meg a mecset oldalánál.

— Úgy-e, most elbúcsúzunk? — kérdezte.

— Ha ráér, felmehetünk valahová a hegyre vacsorázni.

— Nem akarok a terhére lenni, — felelte kis, hirtelen fintorral, elmosolyodva.

— Nekem? Maga? — és egyszerre megkönnyebbülten, nevetve belé-
karolt.

Mentek fel a hegynek. Kücsük hozzátapadt, de már nem azzal a bizalmas, adakozó tapadással, mint útban a szálloda felé. Egyre szűkültek az utcák, ereszkedett lefelé a homály. Apró házak tűntek el mellettük a forrón lélegző kertekben, némelyiken magasan, törökösen, szinte a tető alatt az apró ablakok. Vaskos kőkerítéseken lomb omlott le, az estében kitarultak a lilás, erezett tölcsérvirágok. Egy szűk téren vág-
tak át, amelyen négy vadgesztenye állt szabályos négyszögben, innen

már lehetett látni a mélyben a várost, a hajdani mecset kupoláját, a székesegyház tornyának négy kősisakos hegyét és a városon túl a dombokat, füstkéken, mintha pára vagy por kúszna fel rájuk. Észrevette, hogy Kücsük figyel, rajta felejtí ferde, apró szemét, és ilyenkor mosolyog. A hegyi úton jártak már, ahonnan félkörben, kiterítve látszott a város, házaival, tornyaival, a hegyi külváros gyümölcsfás villáival.

Megálltak az út közepén.

— Hová menjünk? — egy sor lépcső vezetett fel egy vendéglőbe:
— Ide?

— Ide ne, — és Kücsük melegen elmosolyodott. — Itt voltam már valakivel.

— Rossz emlék?

— Most lett rossz. Nem szeretek rá gondolni.

— Arra a valakire?

— Nem. Általában mindenre. Arra, hogy már annyival ismerkedtem meg úgy, mint magával és mindenki akart valamit. És én hülye voltam, azt gondoltam, mért ne, és engedelmeskedtem. — Elhallgatott, aztán egyszerre hangosan, kamaszosan szinte, elrikkantotta magát: — Tud futni? Hegynek is fel? Akkor fusson velem. Ott, abban, még nem voltam senkivel!

És nekiiramodott. Futott egyideg az úton, aztán nekivágott a hegyoldalaknak, rácsapott egy ösvényre, amely kanyarogva vitt fölfelé. A hársfák közül elővillantak egy kis vendéglő falai. Magasan, szinte egy torony tetején, a fák közt lampion-sorral. Fent Kücsük megállt és nevetve, csúfondárosan bevárta. Erősen sötétedett, a lampionok még nem égtek, akkor gyulladt csak meg a nagy jazz-dobban a fény, amikor leültek a torony mellvédjénél, egy asztalhoz. A jazz megszólalt, halkán, meggyújtották a lampionokat, és most már sötét lett körülöttük, csak ezek a piros-tarka lampionok égtek. Odalent a mélyben homályos volt még a város, úszott rajta a pára. Amikor a pincér a vacsorát hozta, odalent is kigyulladtak a fények. Először elszórtan egy-egy házban, aztán hirtelen az utcákon, tereken, szemben a dombokon.

— Mint a szentjánosbogarak, — mondta Kücsüknek. — Banális hasonlat, nem igaz? — És töltött. A fények rezegtek odalent, át a meleg levegőn, izegve-mozogva, nyugtalanul. Mint a szentjánosbogarak, repülésre készülődőn. — Mennyit töltsek?

— Csak egy ujjnyit. Nem vagyok ivós. — És rámosolygott: — Rászoktattak.

A város fölött, a dombokon villogtak, aztán a kezdődő éjszaka hűvöseben megnyugodtak a fények. Lent porszemnyi lámpák, felettük porszemnyi csillagok, ez a halk zene, a tánc-négyszögön puhán csoszogó lépések, és a lampionok, ahogy meg-megrezdülnek, fordulnak az apró szélben, és a vacsorák illata, a párálló, hülő kertek, gyümölcsfák... Egészen közel ültek egymáshoz, Kücsük két tenyerébe támasztott arccal hallgatott, hagyta, hogy a férfi beszéljen, mindenfélét, úgy, ahogy eszébe jutott, szándék és értelem nélkül, s ha megszólalt, csak annyit mondott: „Aha“ vagy „ja“. Figyelt, szeme összeszűkült. Nagyon meghitt

volt így, a férfi is figyelt, mind a ketten úgy, mintha egymás sötétségét akarnák éles, kicsi fényvel átmetszetni.

S most, ebben a nyugalomban, fogta el valami vágy. Nem éhség volt ez, szelíd és szinte törekeny vágy, amit eddig nem ismert. Elnézte Kücsüköt, ahogy les, hallgatagon és odaadón, más és tiszta odaadással, mint ahogy addig, a szállodai pillanatig, leste. Az volt az érzése, befelé figyel valamire, tán inkább hallgatózik, meghall-e valamit, ami már készülődik felfelé benne, át azon a sivatagi homokon, amit a multja fújt beléje. Új, könnyű és szédítő lehet ez az érzés, de már nyúlik ki a fájdalom, körültagogatja, sebzi ezt az érzést, s ez a fájdalom is jó, mint ahogy a friss sebé is jó szokott lenni.

Kücsük váratlanul megszólalt:

— Maga más, mint a többiek.

— Ezt nem nekem mondja először, Kücsük.

— Azt hiszi? — és megbántottan elkomolyodott. — Én ilyent még senkinek se mondtam. És azt se mondtam még senkinek, hogy szeretném, ha megcsókolna. — Elfordította, szinte makacsul, az arcát: — És magának szeretném mondani.

Aztán azt mondta még, hogy fázik. Kicsit erősebb lett a csipős, hegyi szél. Erre levette a kabátját, szorosabban ült a lányhoz, a kettejük vállára terítette.

— Olyan jó lenne, — sóhajtott fel Kücsük, — ha maga is azt érezné most, amit én.

— Micsodát?

— Mért ilyen cinikus? Úgyis tudja.

Csak úgy tudott védekezni az ellen, ami hirtelen elfogta, hogy csorba nevetéssel ezt felelte:

— Úgyis tudom.

— És most kinevet, nem igaz? Olyan buta ez. Idejön, megismerem, belekalkulálok azt is, tudja, hogy mit, és akkor maga otthagya, az ablakhoz megy és én ebből megtudom, hogy... — Ránézett, apró szemek el-tűnt, szinte fájdalmasan: — Tudja, hogy én azt hiszem, szerelmes vagyok magába? És azt biztosan nem tudja, hogy én még sose voltam szerelmes. — És megismételte gyengéden, halkan: — Soha. De ez magának mindegy. Mert ez miért is érdekelné magát, nem igaz?

Hirtelen átcsúsztatta a kabátot Kücsük vállára és felállt:

— Indulhatunk.

— Csak ezt feleli?

És engedelmesen felállt. Összetörten állt, behúzott nyakkal, mint aki verést, szidalmat vár. A férfi figyelte ezt a segélytelenséget, elesettséget, zavart és megbántottságot, azt a mozdulatot, ahogy Kücsük a mellén összehúzza a szövetkabátot. Ismerős volt ez a mozdulat, nem tudta honnan. Kifizette a számlát, belékarolt a lányba; ahogy mentek az ösvényen át a hegyi útra, a hátuk mögött, a fák közt, úgy villogtak a lampionok, mint az almák.

Tele volt csillaggal az ég, vastagon áradt felettük a tejút. Néha autó suhant macskatalpon feléjük, ilyenkor Kücsük a szemek elé tette a tenyerét, hogy ne vakítsa a fény. Egy park tűnt fel a fordulóban, a kö-

zépén csorba szürke falakkal, nagy foghíjas boltivekkel, egy régi kastély romjai, fa'airól éles villanykörték szórták tele fényvel a padokat. Muzsika szűrődött feléjük, a fák közt kivillant egy vendéglő. A fények, a muzsika messzibbre kerültek, újra összesűrűsödtek a fák, kör-alakban vettek körül egy virággruppot. Senki sem járt arra, alattuk is mélység volt.

— Erre a padra leülünk! — És Kücsük már le is ült.

Egyszerre beszívta a sötétség, csak a ruhája sejtett opálosan. Kücsük a vállára hajtotta a fejét, nyujtotta a száját. Várt, habozott, aztán föléje hajolt. Már ott volt a szája Kücsük szájánál, érezte a lehelletét, már majdnem megcsóko'lte, aztán hirtelen megállt fölötte a szája. Most már tudta, hogy ő is szereti a lányt, s ez a szerelem tiltja meg most, hogy megcsókolja. Nézte Kücsüköt, elnyílt száját, engedelmesen hátrahajtott fejét, puhán lehúnyt szemét, és egyszerre látta mindazokat, akik eddig fölébe hajoltak, ugyanúgy, mint most ő, s akik ugyanezt az arcot látták, ugyanebben a várakozásban. Visszamozdult, hátát a padnak támasztotta, a vendéglő előtűnő fényeit nézte. Zümmögött a messzi zene. s ő újra Kücsük hátrahajtott arcára hajolt és látta a csókokat, amik előtte voltak. Keserűség fogta el, s a zavar, ami egész délután kísérte a lány mellett, tehetetlen haraggá, szinte felháborodássá változott át benne. Azok a csókok! Azok a futó, édes-szenyes örömök, amiket a lány ugyanigy fogadott, ahogy az ő bo'dog és alázatos csókját fogadná. Milyen kifosztott volt most ez a lány, mennyire kifosztotta mindaz, amit adott és amit néki adtak. Mennyi szennyes vágy emléke van mögötte, ez az elnyíló és biztos száj mennyi mindenre emlékezik!

És csak annyit kérdezett:

— Még mindig fázol?

— Kicsit, — felelte Kücsük rekedten, még mindig behúnyt szemmel. Aztán sokára felnézett. Szomorú volt, öntudat'anul szomorú, ahogy egy állat lehet egy ismeretlen bánat'omtól szomorú. — Úgy vártam, hogy megcsókoljál, és úgy féltem mégis tőle.

— Miért, Kücsük?

— Nem tudom. — És megremegő hangján érzett már a feikúszó fájdalom, a férfit is sebezte: — Talán azért, mert nem te lettél volna az első. Érted ezt? Tudod, ott a szállodában, egyszerre megütöttél engem azzal, hogy nem csókolnál meg. Először dühös is voltam rád, talán észrevetted. Azért voltam dühös, mert úgy éreztem, büntetsz valamiért, amiről nem tehetek, és azért nem csóko'sz meg. Fogalmam sincs, miért gondoltam ezt. De valahogyan úgy kell annak lenni, hogy egy lányt az csókoljon meg először, akit szeret. És nálam más volt a helyzet. Érted ezt?

— Értem.

— Olyan szerencsétlenek vagyunk, — sóhajtott fel a lány.

Megütötte ez a szó: ez talán a legjobb, — olyan szerencsétlenek mind a ketten! Ő se gondolkodott azelőtt sokat, vette a dolgokat, ahogy jöttek, mindig a pillanatnyi vágy, a rettenetes pillanatnyi vágy irányította, eszébe se jutott, mit kockáztat, mit játszik el azzal, ha a pillanatnyi váagnak engedelmeskedik. Talán mindkettőjük életét ez az engedel-

messég lökte előre, egészen eddig az estéig. Aztán rányílt egy száj, s ezen a szájon meglátta sorban ülni, mint dögmadarakat, a bűnöket, s ezek a bűnök ott gubbasztanak az ő száján is. Hogyan mondja el Kücsüknek, hogy megsajnálta és végeredményben tehetetlen fájdalommal megújtalta abban az első mozdulatban, ahogy a száját nyujtotta felé, és nemcsak őt útálta meg, önmagát is. Mi tiltotta meg, hogy megcsókolja és a futó kaland, aminek ez az egész indult, valóban futó kalanddá legyen? Rá kellett ébrednie, — és ezt tudta most jól, talán túlságosan is jól, — hogy a vágy és a szerelem közt úgy állnak a test egykor elkövetett bűnei, mint angyal a karddal, tiltón és rettenetesen. S talán van, aki erre nem döbben rá soha, de annak, aki egy-egy ilyen kifosztott segélytelen kis Kücsük mellett rádöbben, iszonyatosabb lesz, mintha a pokol bogyrai és katlanai közé kerülne.

A vendéglőben már régen kialudtak a lámpák, elhalgatott a zene. A kastély-romok felett áttetsző lett az ég, már szürkén-halványkéken derengett. Hallgattak, aztán Kücsük felnézett a fák közt feléjetelekedő égre:

— Nézd, világosodik, — kicsit elszorult a torka, ahogy folytatta: — Tudod, mi a szörnyű? Hogy reggel utazol. És én soha többé nem látalak. Igaz?

— Nem tudom.

— De tudod. Éppúgy tudod, mint én. — Felkelt, kihúzta magát: — Gyere fel hozzám, majd én főzök neked reggelit.

Ahogy kiértek a fák közül, a hajnalban úgy feküdtek a kastély romjai, mint valami szürke bibliabeli szörny, tátott szájjal, rengeteg szétnyílt forradt sebbel. Apró házak, hűvös falak, csukott zsaluk közeledtek feléjük, valahonnan messziről egy szekér zörgött. Egy meredek, rövid utca alján Kücsük megállt:

— Itt lakom.

Már teljesen kivilágosodott. Benyitottak az ősi házba, átmentek egy futószőlős lugason. A macskaköves udvarba betűzött a korai, hűvös napfény. Egy földig hajló barackfánál öregasszony állt, bottal verte a földre a magasabb ágakról a gyümölcsöt. Mellette, hosszú, gyalulatlan asztalnál, egy másik öregasszony szárító szitára rakta a barackokat. A kapucsikorgásra felnéztek. Szelíd, szinte vak, fehér arca volt mindkettőnek.

Az idősebbik még lehajolt egy kötény barackért, aztán Kücsükre mosolygott, kedvesen:

— Jó reggelt, Esztike.

Kücsük kinyitott három lépcső felett egy barna teliajtót. Amikor megvillant a belső, üvegezett ajtó, a tükrében látták a két öregasszonyt, ahogy felegyenesednek és néznek utánuk. A szoba gyümölcs- és dohszagú volt, régimódi, keményre vetett ággyal, a falon olajnyomatok és egy kopasz férfi elmosódó körrajza, a hajlított lábú asztalon piros plüss-terítő, rajta vázában narancsszín kardvirágok.

— Ülj le. És engedd meg, hogy kiszolgáljalak.

Leült egy székre, figyelte Kücsüköt, ahogy begyújtja a petróleumfőzöt, tejet melegít, kiszalad, egyre frissebben, lelkesebben, kenyeret hoz be, vaját. Az egyik öregasszony is megjelent, apró szalma kenyér-

kosárban barackkal és széttárta a csukott spalettákat. Beáradt a napfény, zölden, a lombokon át. A másik öregasszony is bejött, mázas bögréekkel, mintás abrosszal, s megterített. Leültek az asztalhoz, az öregasszonyok visszamentek az udvarra, hallották a barackverő bot kurta puffanásait. Nem szóltak semmit, a férfi figyelte Kücsüköt, — furcsa és tiszta melegséggel a szíven, olyannal, amiről nem tudja: könnyé változik-e, — ahogy bajuszt eszik a vajaskenyérrrel a szája fölé és óvatosan lenyalja. Most nagyon hűvös, komoly, szinte öntudatos volt, akár egy anya, aki kiszolgálja a férfit, akit szeret. Mint gyónás után, amikor valaki megszabadul a bűnöktől és azok áttetsző, messzi homályban, eloszoltan, lebegnek.

— Indulnom kell, szívem, — mondta és megnézte a karóráját. Kücsük ránézett, elpirult arra, hogy azt mondta: szívem. — Még be kell mennem a szállodába a holmimért.

A szállodából taxin mentek ki a pályaudvarra. Kücsük behúzódott az ülés sarkába, hallgatott. Sütött a nap, elárasztotta az autó mellett el-tűnő várost, mecseteket, barokk, sárga falakat, néptelen parkokat. A vonat már bent állt, a mozdony fujtatott, gőze tapadón osont végig a kocsikon. Kücsük is felszállt a kupéba. Még volt idő, kinéztek a leeresztett ablakon, a füstös állomás-falakra, egy magányos vörös marhavagónra, a cihelődő emberekre.

Kücsük hirtelen feltette a napszemüvegét.

— Mért teszed fel?

— Csak.

— Látni szeretném a szemedet.

— Azt nem, — és a fejét rázta komolyan. — Tudod, hogy bántja a fény.

Hirtelen mozdulattal lekapta róla és a kezébe szorította ezt a sötét üvegpillangót. Kücsük összeszorította a szemét és amikor újra kinyitotta, párák volt. Aztán lassan indult már a vonat, erre Kücsük vadul megszorította a kezét, egy önkénytelen mozdulatára elrántotta a száját, és lefutott a kocsiból. A vonat elindult, Kücsük lent állt a sínek mellett, a szomszédos marhavagónnál, és nézett felfelé, az ablakba. Fehér ruhájának ezüst gombjain meg-megvillant vakítón a napfény, száján az a furcsa, tilos fájdalom. Integettet, Kücsük is vissza, suta mozdulattal, kezében a napszemüveggel. És egyre kisebb lett, egyre távolibb, és még integettet.

Akkor látta utoljára, amikor a vonat fordult. Már nem integettet, kezével úgy szorította a napszemüveget, azzal az iszonyú, büntudatos-szemérmes mozdulattal a melléhez, mint az ismeretlen német festő képén a vakító barackvirágszín arcú, lángoló kardú angyal mellett, az eljátszott paradicsom küszöbén kívül, a kénsárga hajú Éva a felibeharapott almát.